

DEPARTAMENT DE TERRITORI I SOSTENIBILITAT
Serveis Territorials a Girona
Oficina Territorial d'Acció i Avaluació Ambiental de Girona

Assumpte: Consulta prèvia sobre la viabilitat de l'emplaçament i abast de l'estudi d'impacte ambiental del parc eòlic Llançà (10 MW) als terme municipal de Llançà. EXP: FUE-2021- 01902123 / OTAAGI20210034

En Llorenç Pascua Subiranas amb DNI [REDACTED] actuant en nom i representació de la IAEDEN-Salvem l'Empordà associació amb NIF [REDACTED] i domicili social al C/ Sant Vicenç, 30 1er 17600 Figueres i en representació de la plataforma cívica Salvem l'Empordà compareix i com millor procedeixi en dret,

EXPOSA

Que l'entitat i la plataforma que representa té com a objectius l'estudi, la defensa i la conservació del medi ambient i del territori.

Que com sigui aquests objectius interessin al bé comú i com a tal estan reconeguts a l'article 45 de la Constitució Espanyola.

Que la Sala Segona del Tribunal Suprem, en sentència dictada el 30 de novembre de 1990, en vista el recurs del sumari 12/85 de la Secció Tercera de la Audiència Provincial de Barcelona, reconegué el dret a gaudir del medi ambient com a dret fonamental dels ciutadans espanyols. Aquesta entitat defensa que "la integració de la conservació de la natura en el procés de presa de decisions socioeconòmiques és indispensable, i que hi ha una clara interdependència entre el manteniment de la integritat dels sistemes naturals i culturals i la provisió d'opcions socials i econòmiques atractives i amb futur. No es podrà avançar cap a la sostenibilitat si no s'assoleix una relació equilibrada entre les necessitats socials, l'activitat econòmica i el funcionament dels ecosistemes, que proveeixen els serveis ambientals essencials, dels quals depèn no sols la qualitat de vida, sinó fins i tot la pròpia existència humana"(Josep Mª Mallarach a Revista de Girona).

Que després de consultar el projecte, volem fer les següents al·legacions dins el termini establert,

AL-LEGACIONS

PRIMERA: UBICACIÓ PROPOSADA

2.1. Ruta europea de migració d'aus i pla de recuperació del trençalòs

L'àmbit d'emplaçament dels aerogeneradors es situa en una zona de pas de migració d'aus. De fet, aquest va ser un dels arguments de pes pels quals es va desestimar el projecte de l'Auleda al terme municipal de la Jonquera. De fet, la mateixa administració ho va reflectir en la Declaració ambiental de l'estudi d'impacte ambiental de projecte del parc eòlic l'Auleda. En l'apartat de l'informe sobre capacitat del medi receptor es deia literalment

El Servei de protecció de Fauna, Flora i Animals de companya de la Direcció General de Medi Natural considera [...] la zona on s'ubica el parc eòlic de gran importància com a ruta de pas d'aus migratòries"

A més a més, al propi decret d'energies renovables, al seu article 8 s'explicita:

Article 8

Criteris específics per a la implantació de parcs eòlics

8.1 En l'elecció de l'emplaçament dels parcs eòlics cal:

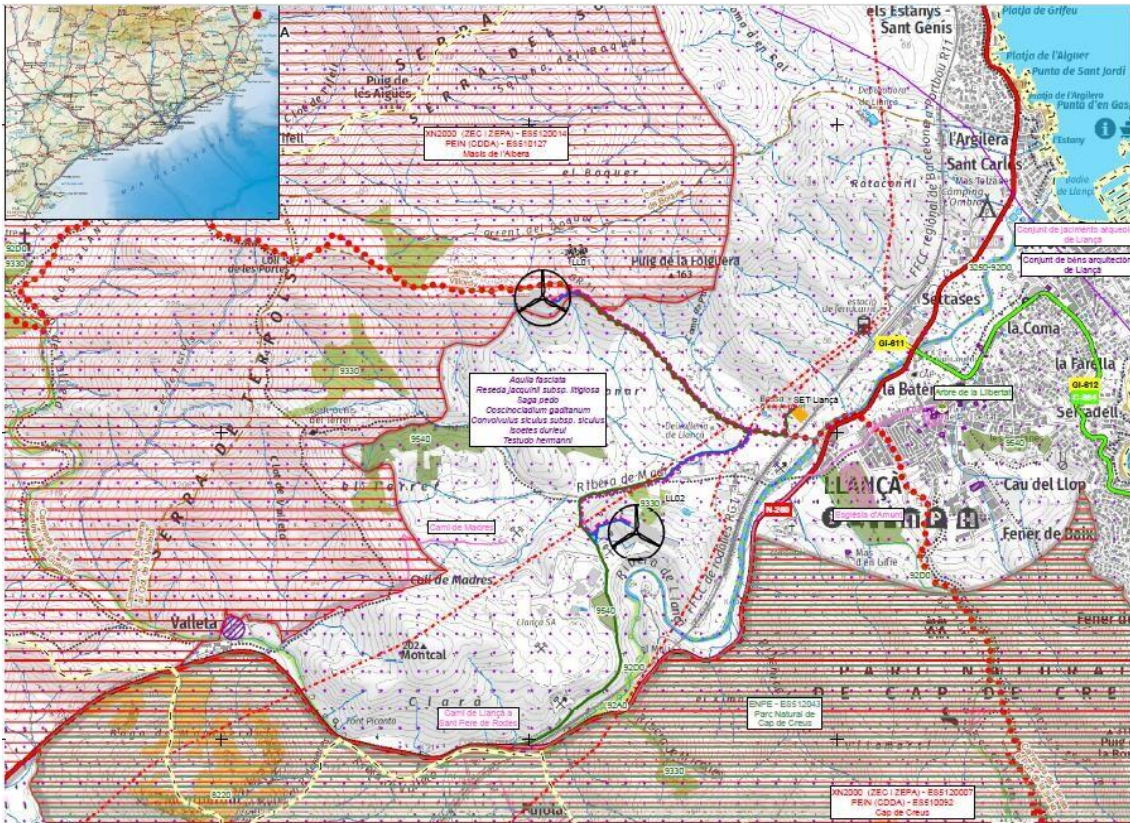
a) **Minimitzar l'afectació als terrenys de valor natural elevat, l'afectació sobre les espècies amenaçades** o especialment vulnerables als parcs eòlics, **així com als punts estratègics pel pas migratori de les aus i evitar les àrees crítiques de les rapinyaires amenaçades.**

b) Evitar llocs d'impacte paisatgístic elevat i d'elevada significació o rellevància per a la societat d'acord amb els catàlegs de paisatge.

c) Tenir en compte l'impacte acumulatiu derivat de la concentració de parcs eòlics en determinades parts del territori.

8.2 **Es consideren zones no compatibles** amb la implantació de parcs eòlics els espais naturals d'especial protecció (ENPE), **les zones d'especial protecció de les aus (ZEPA)** i els espais naturals inclosos al PEIN de superfície inferior a 1.000 ha. Això no obstant, mitjançant estudis i anàlisis específics, que s'han de reflectir en un pla territorial sectorial, es pot modificar i precisar aquest criteri.

És a dir, que el projecte estaria incomplint diversos preceptes d'aquest article. En concret aquells punts on marca les restriccions referents als passos migratoris d'aus, les àrees crítiques de les repinyaries amenaçades (en el nostre cas l'àguila cuabarrada (*Aquila fasciata*)) i les zones ZEPA. Si mirem la proposta d'ubicació d'aquests dos aerogeneradors veurem que incompleixen amb almenys una d'aquestes premisses (Imatge 1).

Imatge 1: Proposta d'ubicació dels dos aerogeneradors del parc eòlic Llança. Com es pot apreciar l'aerogenerador més septentrional es situaria a zona ZEPA, PEIN del Massís de l'Albera i a l'Àrea d'interès faunístic i florístic de l'àguila cuabarrada (*Aquila fasciata*). Pel que fa al molí més meridional, aquest només es situaria a l'Àrea d'interès faunístic i florístic, però també es situaria molt proper al Parc Natural del Cap de Creus.

A l'afectació de la ruta migratòria s'hi ha d'afegir que el projecte es proposa a una Àrea d'interès faunístic i florístic per la presència de l'àguila cuabarrada, espècie greument amenaçada a Catalunya i protegida **a nivell europeu per la seva inclusió a l'Annex I** (Espècies que seran objecte de mesures de conservació especials quant a l'hàbitat, amb la finalitat d'assegurar-ne la supervivència i la reproducció en l'àrea de distribució) de la **Directiva 2009/147/CE**; a nivell estatal està inclosa a l'Annex IV (homòleg al Annex I de la Directiva Aus) de la **Llei 42/2007, de 13 de desembre, del patrimoni natural i de la biodiversitat i està considerada al catàleg estatal vigent com a espècie vulnerable** (tot i que es considera que corre el risc de passar a la categoria en perill d'extinció); i a Catalunya està protegida al **Decret legislatiu 2/2008, de 15 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de protecció dels animals com a espècie protegida de la fauna salvatge autòctona i està classificada dins el Catàleg de fauna amenaçada de Catalunya (pendent d'aprovació) com a espècie en perill d'extinció**. Tot i que a dia d'avui dins els factors d'amenaça recollits al web del Departament de Territori i Sostenibilitat no es troben les col·lisions amb aerogeneradors, si que es detecta com a factor d'amenaça les perturbacions antròpiques als seus llocs de cria. No s'ha d'oblidar que la zona on es proposa la instal·lació ha sigut una àrea de cria de l'àguila cuabarrada i el fet de voler posar dos molins de 200m d'alçada pot representar un impacte inasumible per la viabilitat local d'aquesta espècie. També cal esmentar que la Ponència d'Energies Renovables, **al seu resum executiu de la sessió 20, fet el 18 de gener de 2021**, establí en la inviabilitat d'emplaçament del Parc Eòlic Pontons promogut per Eòlica La Conca 3 SL com a raó d'aquesta inviabilitat:

Primer

*Emetre informe desfavorable sobre la viabilitat de l'emplaçament del projecte Parc eòlic Pontons atès que existeixen elements determinants que, ja d'inici, **es consideren insalvables per l'afectació a l'àliga cuabarrada, espècie protegida de la fauna salvatge autòctona.***

Pel que considerem que concorren situacions similars i per tant creiem que s'hauria d'aplicar el mateix criteri en el cas del Parc eòlic Llançà.

L'àguila cuabarrada no és l'única espècie protegida de la zona, com queda reflexat a l'informe elaborat pel Parc Natural del Cap de Creus (Annex). S'han de considerar la resta d'espècies esmentades a dit informe com a possibles afectades per la construcció del parc eòlic.

2.2. Ubicació propera a habitatges i pedrera

La proposta d'ubicació dels aerogeneradors, considerem que és poc respectuosa amb els veïns de la zona, situant-se a un escàs quilòmetre del nucli de Llançà. A part d'això es vol situar un aerogenerador al costat d'un camp de tir i de la principal pedrera de la zona, generant unes sinèrgies que creiem incompatibles amb aquesta proposta, ja sigui per interaccions amb la pols de la pedrera (que podria ser potenciada per les corrents que generi el molí, com pel desgast superior que patirà aquesta infraestructura al haver-hi major partícules en suspensió). Caldria valorar en profunditat aquest aspecte.

TERCER. AFECTACIÓ DEL PAISATGE

La implantació dels aerogeneradors al ple Cap de Creus tindrà un impacte visual important. Hem de recordar que és una àrea natural, amb gran dependència del sector turístic i la ubicació de dos grans molins de 200 metres d'alçada a una zona amb muntanyes de baixa alçada (entre 250 i 300 metres) pot suposar un impacte paisatgístic important, atenint-se a més a més que s'alçarien com a dos grans torres desconnectades del paisatge local (es podrien veure des del monestir de Sant Pere de Rodes, perdent el fons escènic que acompanya aquest monument).

Com a amenaces de la unitat de paisatge "Cap de Creus", recollit al catàleg de paisatge de Catalunya, trobem que referent a les energies renovables s'apunta:

*"La proliferació excessiva d'aerogeneradors a causa de les bones condicions eòliques. Tot i que la seva construcció queda expressament prohibida en les àrees naturals protegides sí que es poden implantar en la seva perifèria. **Cal tenir en compte que els parcs modifiquen els perfils de les serres, i, en alguns casos, provoquen també l'obertura de noves pistes forestals o l'adequació de les ja existents per la configuració d'estesa de línies elèctriques**".*

Com a mesures proposades de criteris i accions dirigits prioritàriament a la protecció proposen:

*“Evitar les afectacions, alteracions geomorfològiques o la instal·lació d’antenes de telecomunicacions o **altres elements potencialment distorsionadors** sobre el fons escènic emblemàtic del cap de Creus”*

Pel que fa a les mesures de dirigides a la ordenació trobem:

“Vetllar perquè l’estudi d’impacte i integració paisatgística preceptiu que acompanya els projectes i plans especials de parcs eòlics, que té el contingut que estableix el Decret 343/2006, de 19 de setembre, incorpori els condicionants establerts en el present Catàleg quant a valors, elements i actuacions en el paisatge”

QUART: MANCA D’AVALUACIÓ D’ALTERNATIVES

L’anàlisi d’alternatives que es fa deixa molt que desitjar, basant-se pràcticament en posar un molí més o un menys i configuracions que són realment si fa no fa la mateixa. Aquesta manca d’avaluació d’alternatives el que genera és que bàsicament s’aposti per posar un molí uns metres més enllà o si posar-ne un més o no. Aquest anàlisi el que hauria de buscar és la intenció de trobar una configuració/ubicació diferent que avaluï impactes ambientals diferents, sempre buscant l’encaix amb menor impacte. L’avaluació aquí presentada no ens deixa gaire marge per decidir pel que s’estaria vulnerant llavors l’objectiu de l’estudi d’alternatives.

Per tot plegat,

SOL·LICITEM

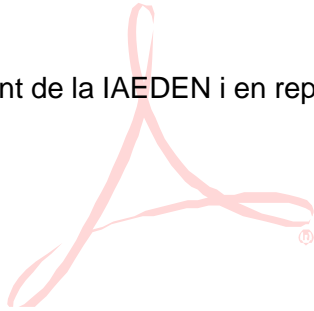
- Que es tinguin en compte totes les al·legacions fetes en aquest document i que es retiri el projecte per incompliment de la normativa ambiental vigent i el decret Llei 16/2019. Els projecte eòlic Llançà **és incompatible amb el Decret Llei 16/2019 atesa la seva ubicació en zona ZEPA, ruta migratòria d’aus i presència de l’àguila cuabarrada.**

- Que aquesta entitat sigui considerada com a interessada i, d’acord amb el que disposa l’article 35,a) de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, modificada per la Llei 4/1999, de 13 de gener, la Llei 55/1999, de 29 de desembre, (d’incorporació de la Directiva 90/313/CEE a l’ordenament intern espanyol).

Figueres, 26 de març de 2021

Signat,

President de la IAEDEN i en representació de Salvem l'Empordà.

ANNEX

INFORME EN RELACIÓ A LES ESPÈCIES D'AUS RAPINYAIRES PRESENTS EN L'ÀMBIT OCCIDENTAL DE LA SERRA DE L'ESTELA (SERRA VERDERA O DE RODES) DINS EL PARC NATURAL DE CAP DE CREUS

1- Identificació de l'expedient

Núm. d'expedient:	9015-426608/2021	Data entrada	18/03/2021
Sol·licitant:	Llorenç Pàscua, President de IAEDEN	Promotor:	IAEDEN (Institució Alt Empordanesa per a l'Estudi i Defensa de la Natura)
Actuació:	Sol·licitud d'informe d'espècies nidificants properes a l'espai on es projecta un parc eòlic, dins el municipi de Llançà		
Localització:	Serra de l'Estela, sector occidental de PNIN de la Serra de Rodes; municipi de Llançà: UTM X UTM Y 510567 4690659 511024 4689510	Zonificació:	Parc Natural (clau 4), Paratge Natural d'Interès Nacional (clau 3), Reserva Natural Parcial (clau 2)

2- Fonaments de dret

Aquest informe s'emet en virtut d'allò previst a:

- Llei 12/1985, de 13 de juny, d'espais naturals.
- Ordre de 31 juliol de 1991 de la Generalitat de Catalunya que regula els herbassars de fanerògames marines.
- Llei 4/1998, de 12 de març, de protecció de Cap de Creus.
- Resolució MAH/2618/2006, de 28 de juliol, per la qual es fa públic l'Acord del Govern de 20 de juny de 2006, pel qual s'aprova definitivament el Pla especial de protecció del medi natural i del paisatge del parc natural de Cap de Creus.

- Acord GOV/112/2006, de 5 de setembre, pel qual es designen zones d'especial protecció per a les aus (ZEPA) i s'aprova la proposta de llocs d'importància comunitària (LIC).
- Llei 2/2013, de 29 de maig, de protecció i ús sostenible del litoral i de modificació de la Llei 22/1988, de 28 de juliol, de Costes.
- Resolució de la Capitania Marítima de Palamós, de 23 de maig de 2014, per la qual es determinen i desenvolupen les Normes Generals de Navegació i Seguretat a les aigües marítimes compreses a l'àmbit geogràfic de competències de la Capitania Marítima de Palamós (Girona).
- Acord GOV/150/2014, de 4 de novembre, pel qual es declaren zones especials de conservació de la regió biogeogràfica mediterrània, integrants de la xarxa Natura 2000, se n'aprova l'instrument de gestió, i s'autoritza el conseller de Territori i Sostenibilitat per poder actualitzar els annexos 2, 3 i 4 de l'Acord GOV/176/2013, pel qual es declaren les zones especials de conservació de la regió biogeogràfica alpina, integrants de la xarxa Natura 2000, i se n'aprova l'instrument de gestió.
- Real Decreto 139/2011, de 4 de febrero, para el desarrollo del Listado de Especies Silvestres en Régimen de Protección Especial y del Catálogo Español de Especies Amenazadas

3- Antecedents

El dia 18 de març de 2021 la IAEDEN (Institució Alt Empordanesa per a l'Estudi i Defensa de la Natura) s'adreça mitjançant sol·licitud amb registre d'entrada 9015-426608/2021 al Parc Natural, demanant la informació disponible en relació a les espècies de rapinyaires presents en l'àmbit occidental del parc, atès que té constància de l'existència d'un projecte per a la ubicació d'un parc eòlic a la pedrera del sud-oest de l'entrada de Llançà, ubicada fora del Parc Natural però a una distància molt propera, inferior a 1 quilòmetre en algun punt.

4- Consideracions

4.1 Descripció

S'informa en relació a un possible projecte per a la instal·lació d'un parc eòlic a l'actual pedrera situada al sud-oest del poble de Llançà, a l'oest de la N-260; es tracta d'un indret situat fora del Parc Natural i en l'àmbit de l'EIN de l'Albera.

Tanmateix, el límit del Parc és la pròpia carretera esmentada i, més al nord, el curs de la riera Valleta, pel que la distància és molt propera a zones situades dins el Parc Natural al seu extrem occidental, en l'àmbit de la Serra d'Estela, que forma part de la unitat geogràfica de Serra Verdera o Serra de Rodes. La sol·licitud d'informe és sobretot relativa a traslladar informació sobre espècies d'aus nidificants que puguin ser objecte d'afectació per part de la ubicació del possible parc eòlic esmentat.

4.2 Aspectes a considerar

Espècies sensibles presents a la zona

En els arxius del seguiments ornitològics realitzats al Parc Natural de Cap de Creus (període 2001-2020) i amb el suport de les consultes realitzades als tècnics del Servei de Fauna i Flora per a períodes anteriors (entre la creació del Parc Natural l'any 1998 i l'any 2001 no es varen realitzar seguiments ornitològics específics al Parc, i amb anterioritat a 1998 la zona no tenia la figura de protecció de Parc Natural), consta la presència de diverses espècies nidificants de rapinyaires a la zona.

A més del xoriguer (*Falco tinnunculus*), nidificant habitual en indrets rocallosos del Parc, i de l'aligot (*Buteo buteo*), de presència regular -especialment durant els mesos d'hivern-, es té constància a la zona de presència més o menys regular de falcó pelegrí (*Falco peregrinus*), falcó mostatxut (*Falco subbuteo*) i àguila marcenca (*Circaetus gallicus*), totes elles nidificants al Parc Natural, si bé no es coneix la seva reproducció a l'àmbit més pròxim a aquest indret.

També hi ha observacions a la zona, més ocasionals, d'altres espècies de rapinyaires (*Circus aeruginosus*, *Circus pygargus*, *Circus cyaneus*, *Falco columbarius*, *Falco vespertinus*, *Falco eleonora*, *Accipiter nisus*, *Accipiter gentilis*, *Aquila pennata*, *Milvus migrans*, *Milvus milvus*, *Pernis apivorus*...), en ser un lloc molt important per a la migració prenupcial i postnupcial, així com àrea de dispersió d'espècies des de llocs de cria propers.

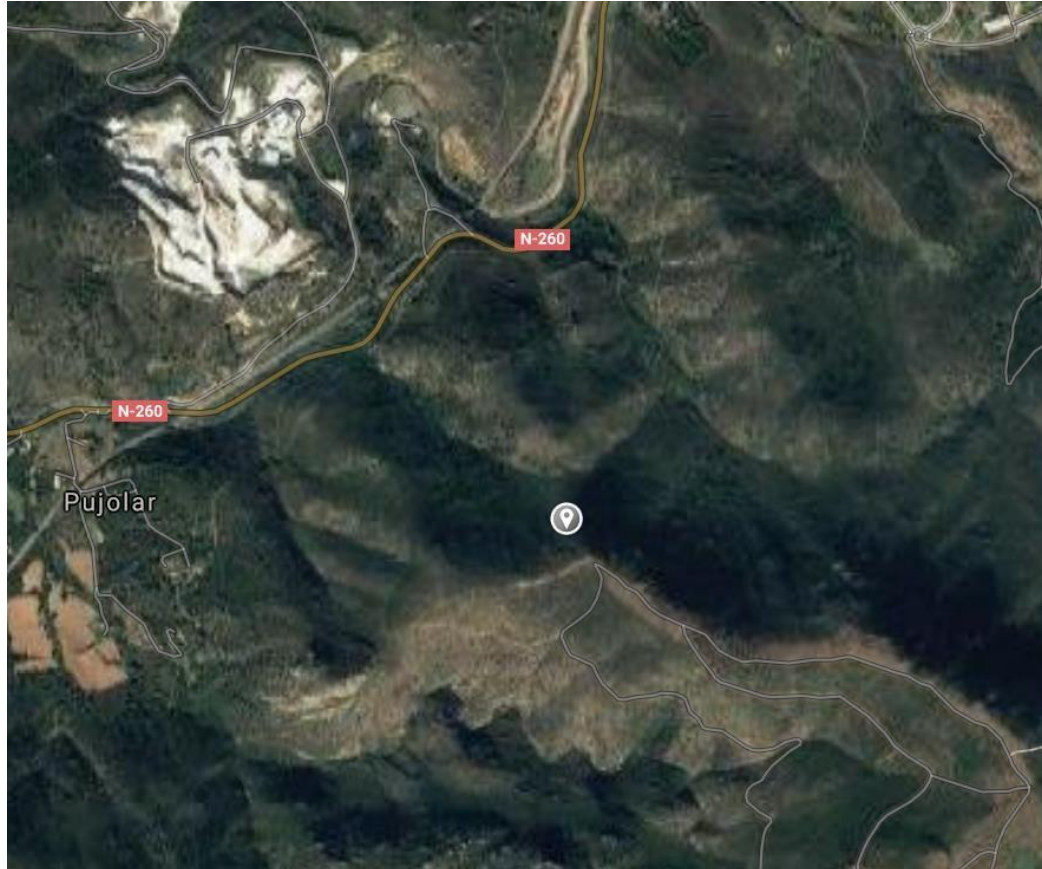
Tanmateix, cal destacar sobretot la presència de tres espècies per sobre de la resta, sigui per la seva condició de nidificants molt propers a l'àmbit, sigui també per la seva singularitat, atès que es tracta d'espècies prioritàries a nivell de conservació per part de la Directiva Aus (79/409/CEE del Consell, de 2 d'abril de 1979), i amenaçades al nostre país o amb poblacions amb greu regressió en el conjunt d'Europa.

- a) Xoriguer petit (*Falco naumanni*). La seva presència al Parc Natural és escassa a partir de l'any 1987, quan es va extingir del sector de Cap Norfeu. Durant la passada dècada es va realitzar un projecte de reintroducció al sector del Pení, i posteriorment (encara en l'actualitat) a la zona meridional, prop del mas Marés i Pla de les Gates. Tanmateix, fora de l'àmbit del Parc Natural es té constància del projecte de reintroducció als voltants del nucli de la Balleta, a l'oest de la N-260 (i per tant ja fora del Parc Natural). En aquest sentit, aquesta colònia de cria és propera (uns 2 quilòmetres al sud-oest) de l'àmbit del projecte.
- b) Àliga cuabarrada (*Aquila fasciata*). Es tracta d'una espècie que ha estat històricament present al Parc Natural, amb unes 2-3 parelles al llarg de les darreres dècades. Majoritàriament ha nidificant a la zona de la vall de Santa Creu, a Cap Gros i al sector sud-est del Parc Natural. No obstant això, es té coneixement d'un niu l'any 2000 als rocams de Serra de l'Estela, costat nord-oest, a uns 3 quilòmetres del possible parc edic.

També hi va criar probablement entre els anys 1996 i 1998, segons font del Servei de Fauna i Flora de la Direcció General de Medi Natural i Biodiversitat.

El punt aproximat de nidificació de l'espècie durant els anys esmentats és el següent:

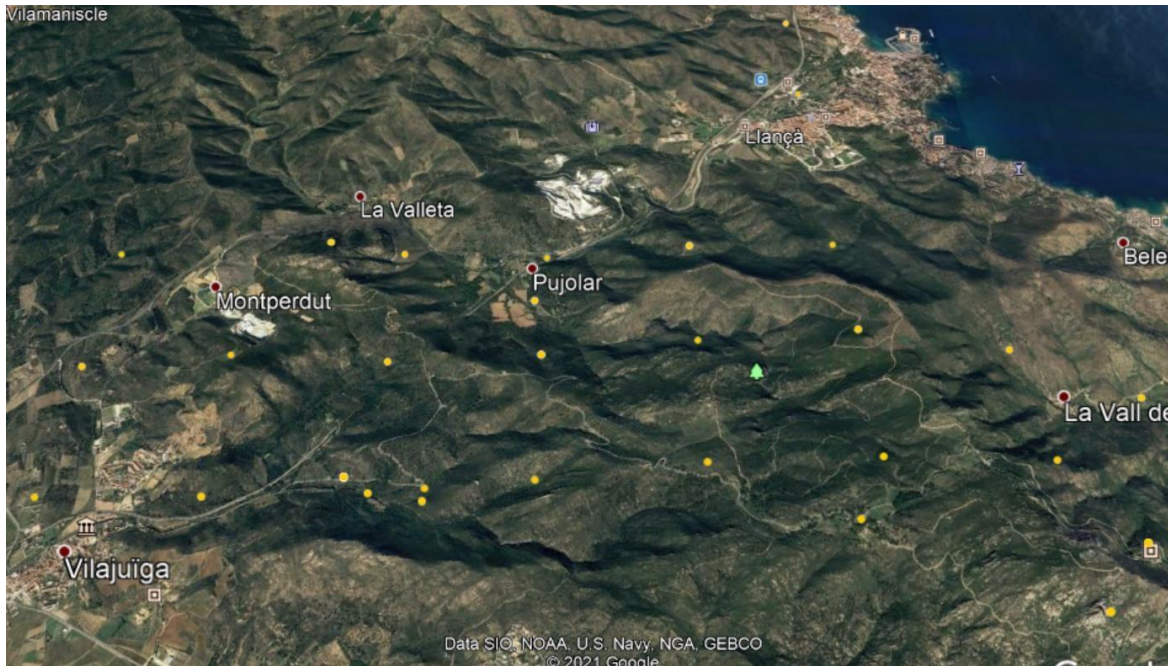
En l'actualitat el niu no es troba ocupat, però és un lloc de nidificació potencial. A més, la parella de la vall de Santa Creu es mou amb regularitat per aquesta àrea, que és un punt habitual d'alimentació.

- c) Duc (*Bubo bubo*). La presència de l'espècie al Parc Natural és notòria, amb entre 15-20 parelles reproductores, el que suposa una de les densitats més elevades del nostre país i probablement el major nombre de parelles presents en un Parc Natural de Catalunya. En l'àmbit en concret existeixen diferents parelles que, any rere any, són presents en territoris propers a la zona objecte del projecte, com són la parella de Roca Miralles, la parella del Ximbalar o fins i tot altres territoris propers al sector de Vilajuïga (Montperdut, barranc de l'Infern, etc.). Es tracta d'una espècie territorial d'àmbit d'alimentació menys extens que en el cas de l'espècie anterior (àliga cuabarrada), però que es pot desplaçar diversos quilòmetres per a la recerca d'aliment (conill, llebre, ocells diversos, etc.) o bé durant la recerca de nous territoris, sigui en època prenupcial, o com a dispersió postnupcial.

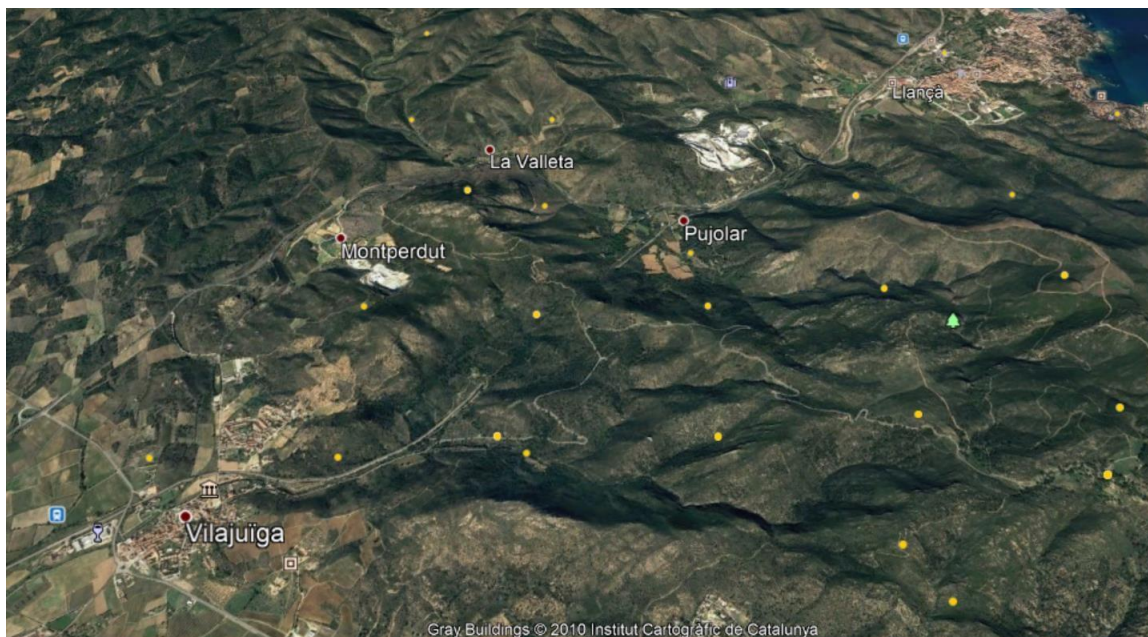

Annex:

Mapa de presència de duc (dades de tot el període; font: Ornitho.cat)

Mapa de presència d'àliga cuabarrada (dades de tot el període; font: Ornitho.cat)

Finalment, cal remarcar que la vall de la Balleta, entre el Parc Natural de Cap de Creus i el PNIN de l'Albera (en el seu vessant oriental, la Serra Balmeta), constitueix un coll de migració de primer ordre per a tota mena d'ocells migradors, des de rapinyaires fins a passeriformes, columbiformes, ardeids, grues, cigonyes, etc. En aquest sentit, els estudis de control de migració realitzats els anys 2005 i 2006 a l'estació del Montperdut (Parc Natural de Cap de Creus, a 2 quilòmetres de l'àrea objecte de l'informe) en el marc del projecte PERNIS (ICO, Institut Català d'Ornitologia), evidencien la importància d'aquest indret com a corredor estratègic d'ocells migradors.

5- Conclusions

L'indret on es projecta la ubicació del parc eòlic, malgrat ser fora de l'àmbit del Parc Natural de Cap de Creus, és molt proper a territoris actuals o antics d'espècies amenaçades, sensibles i de gran importància ecològica, protegides de forma prioritària per la Directiva Aus de la Unió Europea, com el duc, l'àliga cuabarrada o el xoriguer petit. En aquest sentit, la proximitat d'aquest parc eòlic podria suposar una amenaça per a la viabilitat d'alguna de les parelles existents en aquest àmbit, sigui per impacte directe o sigui per reducció de l'àrea d'alimentació.

A més, es troba molt a prop d'una zona important per al pas d'ocells migradors, la qual cosa podria afectar un gran nombre d'exemplars d'espècies protegides que cada any passen per aquí en el seu trajecte cap on passen l'hivern o l'estiu.

Ponç Feliu Latorre
Director del Parc Natural de Cap de Creus

Signat electrònicament